

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

690

Vragen van het lid **Monasch** (PvdA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de aanwijzing van Professionele Organisaties voor Monumentenbehoud* (ingezonden 2 november 2015).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 24 november 2015).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het artikel «Alde Fryske Tjerken naar de rechter om erkenning»?¹

Antwoord 1

Ik ben ervan op de hoogte dat Stichting Alde Fryske Tjerken in beroep is gegaan tegen het besluit om de stichting niet aan te wijzen als professionele organisatie voor monumentenbehoud.

Vraag 2

Hoeveel aanvragen voor een POM-status zijn er de afgelopen jaren per beoordelingsronde gedaan en hoe vaak is deze status toegekend? Hoeveel organisaties hebben in het verleden een AOM-status gekregen?²

Antwoord 2

In de eerste ronde in 2013 dienden 24 organisaties een aanvraag in; zeven organisaties werden aangewezen als POM. In de tweede ronde in 2013 werden zestien aanvragen ingediend; drie organisaties kregen de POM-status. In 2014 werden tien aanvragen ingediend; twee organisaties kregen de POM-status. In 2015 werden zes aanvragen ingediend. Het advies van de Raad hierover wordt in de loop van januari 2016 verwacht. 31 organisaties hadden de status van AOM. Sinds 2013 hebben twaalf organisaties de status van POM gekregen, waarvan tien organisaties voorheen de status van AOM hadden.

¹ Friesch Dagblad, 18 september 2015

² POM: professionele organisatie voor monumentenbehoud
AOM: aangewezen organisatie voor monumentenbehoud

Vraag 3

Herkent u dat de AOM- en POM-status voor organisaties voor monumentenbehoud belangrijke erkenningen zijn voor hun deskundige en betrouwbare onderhoud aan de monumenten, die onder hun beheer staan? Zo ja, begrijpt u dat het wegvallen van de AOM-status na 2018 voor problemen bij organisaties gaat zorgen, doordat dit onafhankelijke oordeel verdwijnt?

Antwoord 3

Ik herken dat de AOM- en POM-status belangrijke erkenningen zijn voor organisaties voor monumentenbehoud. Ik kan me voorstellen dat een organisatie het vervallen van de AOM-status als een verlies ervaart. Alle organisaties die aan de voorwaarden voldoen, komen in aanmerking voor de POM-status, dus in algemene zin is het onafhankelijke oordeel niet verdwenen. De criteria om de POM-status te verkrijgen zijn wel zwaarder dan de criteria voor de AOM-status, omdat ik de professionaliteit binnen het monumentenveld wil bevorderen en de kwaliteit binnen de monumentenzorg wil verhogen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de tomeloze inzet van vrijwilligers zeer belangrijk is voor het voortbestaan van de monumenten in Nederland en dat deze inzet in de komende jaren alleen maar belangrijker wordt? Zo ja, hoe verhoudt dit belang van vrijwilligers zich tot de wens om door middel van de POM-status te zorgen voor professionalisering en formalisering van de werkwijze van monumentenorganisaties? Zo nee, waarom vindt u vrijwilligers niet belangrijk voor het behoud van monumenten?

Antwoord 4

Ik deel uw mening dat vrijwilligers van groot belang zijn voor het voortbestaan van monumenten in Nederland. De inzet van vrijwilligers staat echter los van de mogelijkheid voor een organisatie om als POM aangewezen te worden. De professionaliteit van een organisatie wordt immers, als het gaat om personele inzet, bepaald door de kwaliteiten van mensen binnen de organisatie en niet door de vorm van hun dienstverband. Ook voor een vrijwilligersorganisatie geldt dat kwaliteit gewaarborgd moet zijn voor de toekomst om voor de POM-status in aanmerking te komen. Die kwaliteit wordt ook getoetst op specifieke onderdelen zoals het beleidsplan, jaarverslagen en jaarrekeningen.

Vraag 5

Ziet u de paradox dat juist kleinere organisaties met veel vrijwilligers door het ontbreken van een POM-status geconfronteerd worden met hogere administratieve lasten? Ziet u mogelijkheden om de hoge administratieve lasten van monumentenorganisaties te verlagen?

Antwoord 5

De administratieve lasten voor de aanvragers hebben mijn voortdurende aandacht. Zo is met de introductie van het uniform Subsidiekader (USK) in 2011 de last voor de aanvrager enorm verlaagd. Dat geldt voor alle eigenaren, of ze nu de POM-status hebben of niet. Ik heb het Brim verder vereenvoudigd door de indieningseisen te versoepelen en eigenaren kunnen kiezen tussen een subsidie of een laagrentende lening. Eigenaren met meer dan 20 rijksmonumenten in bezit kunnen in één aanvraag voor die specifieke monumenten subsidie aanvragen, hetgeen de administratieve lasten aanzienlijk verlaagt. De verantwoording van de bestede middelen is voor alle eigenaren gelijk en de zwaarte van de verantwoording wordt bepaald door de hoogte van de subsidie. Ik wil aan die verantwoording geen afbreuk doen om te voorkomen dat belastinggeld onzorgvuldig wordt besteed.

Vraag 6

Bereiken u ook signalen dat organisaties voor monumentenbeheer erg ontevreden zijn over de afwijzing van de aanvraag voor een POM-status en de manier waarop die door de Raad voor Cultuur beargumenteerd wordt? Op welke wijze probeert de Raad de werking en herkenbaarheid van haar adviezen te vergroten?

Antwoord 6

Enkele afgewezen organisaties hebben kritiek geuit op de procedure. De Raad geeft in zijn adviezen weer aan welke criteria organisaties voldoen en op welke punten ze niet voldoen. Ik heb die adviezen overgenomen. Ik heb de Raad gevraagd om mij te adviseren over de gang van zaken tot dusver en hoe de Raad, de aangewezen POM's en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, zich in kunnen spannen om meer organisaties het niveau te laten bereiken om als POM gekwalificeerd te kunnen worden. Daartoe is bij alle partijen, waaronder ook de bestaande POM's, grote bereidheid.

Vraag 7

Wanneer wilt u de werkwijze en regelgeving rond de aanwijzing als POM evalueren? Hoe gaat u hierbij de ervaringen van de Raad voor Cultuur en de monumentenorganisaties betrekken?

Antwoord 7

Het recent uitgebrachte advies van de Raad over de inrichting van de aanwijzingsprocedure POM, onderdeel van de Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim), biedt naar mijn mening goede aanknopingspunten voor de korte en langere termijn om de door mij beoogde doelen te bereiken: het stimuleren van goed eigenaarschap en het stimuleren dat POM's actief bijdragen aan kwaliteitsverhoging in de monumentenzorg om zodoende een verdere professionalisering van het monumentenveld tot stand te brengen. Mijn uitgangspunt is om de systematiek van de regeling tot en met de aanvraagronde van 2018 zoveel mogelijk ongewijzigd te laten. Het recente advies van de Raad geeft mij geen aanleiding om van deze lijn af te wijken. Ik zal nog met de Raad over het uitgebrachte advies spreken. Ook ga ik met de diverse partijen in de sector over het advies, in gesprek. Uiteraard neem ik die bevindingen mee bij de evaluatie van de Sim, die naar verwachting in 2017 zal plaatsvinden.

Vraag 8

Wilt u onderzoeken op welke wijze erkenningsregimes meer toegesneden kunnen worden op de diversiteit van monumentenorganisaties, samen met passende administratieve regels?

Antwoord 8

Ik verwijs naar mijn antwoord hierboven.